

Το ιστορικό των πολιτιστικών δραστηριοτήτων στο σχολείο

3.1 Θεματικοί άξονες πολιτιστικών δραστηριοτήτων

Στις πολιτιστικές δραστηριότητες του σχολείου περιλαμβάνονται οι θεατρικές, ως απόρροια τους θεσμοθετημένου προγράμματος της θεατρικής αγωγής. Οι μαθητές δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και έχουν ανεβάσει αρκετές παραστάσεις τα τελευταία χρόνια. Η διευθύντρια του σχολείου ενθαρρύνει τους μαθητές να ξεδιπλώσουν τη προσωπικότητά τους και να λειτουργήσουν ομαδικά και αρμονικά. Μελετούν στοιχεία θεατρολογίας καθώς και την παιδαγωγική αξία του θεάτρου. Τα τελευταία χρόνια ξεχώρισαν δυο παραστάσεις οι οποίες παρουσιάστηκαν στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Το έτος 2018 στο πλαίσιο του προγράμματος “Ύιοθετώντας ένα θέατρο” το σχολείο ανεβάζει την παράσταση του έμμετρου ιστορικού χρονικού του Λευτέρη Καβαλιέρου “*Ο Ιππότης δε Γοζών και ο Δράκος*”. Πρόκειται για ένα προσωπικό άκουσμα του ίδιου του συγγραφέα που αφορά ένα μύθο του νησιού της Ρόδου από όπου κατάγεται. Στην παράσταση συμμετείχαν 8 μαθητές και σχεδόν όλοι βοήθησαν στην κατασκευή των σκηνικών. Μάλιστα την κατασκευή του Δράκου ανέλαβε ολοκληρωτικά ένας μαθητής του γυμνασίου. Το έργο παρουσιάστηκε και εκτός σχολείου σε οργανωμένο θέατρο του Πειραιά που παραχωρήθηκε από την δευτεροβάθμια εκπαίδευση Πειραιά. Την επόμενη χρονιά οι μαθητές θα ανεβάσουν την παράσταση “*Ο υπηρέτης δυο αφεντάδων*” μια διασκευή της κωμωδίας του Κάρλο Γκολντόνι με χαρακτήρες παρμένους από την ιταλική κωμωδία της Αναγέννησης (Commedia del Arte)⁸.

Ιδιαίτερα σημαντική στιγμή για το σχολείο ήταν η συμμετοχή στον πανελλήνιο διαγωνισμό για τους πρόσφυγες που διοργάνωσε το 2019 η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα με θέμα “Όσα δεν μπαίνουν στη βαλίτσα”.

Στον τομέα των εικαστικών τα παιδιά κατασκεύαζαν όλα τα σκηνικά των θεατρικών παραστάσεων που ανέβασαν με την βοήθεια της καθηγήτριας των εικαστικών. Στο ιστολόγιο (blog) του σχολείου οι μαθητές ανεβάζουν κατά την διάρκεια του σχολικού έτους ζωγραφίες εμπνευσμένες από τον τόπο τους. Τα Χριστούγεννα διοργανώνεται

⁸ Ταμπάκη et al, 2015: 290

παζάρι από τον σύλλογο γονέων και κηδεμόνων με κατασκευές που έχουν φτιάξει οι γονείς και τα παιδιά για τον λόγο αυτό. Τα υλικά των κατασκευών , ξύλα θαλάσσης , κουκουνάκια, παλιά τενεκεδάκια από το πρόγραμμα ανακύκλωσης που τρέχει όλο τον χρόνο , συλλέγονται και παίρνουν ζωή μέσα από τις κατασκευές τους. Επιπλέον στο μάθημα της τεχνολογίας τον Μάιο του 2019 η εκπαιδευτικός ζήτησε από τους μαθητές να κάνουν κατασκευές με μανταλάκια και πραγματοποιήθηκε έκθεση τεχνολογίας .

Από το 2011 και με την βοήθεια του Δήμου Αγκιστρίου δημιουργήθηκε χορευτική ομάδα που εστίασε στην εκμάθηση των παραδοσιακών τοπικών χορών .Τα παιδιά ανταποκρίθηκαν άμεσα και μέσα από τα μπαούλα των γιαγιάδων τους έφεραν , φόρεσαν την παραδοσιακή φορεσιά τους . Ανέβασαν μουσικοθεατρική παράσταση με θέμα τα ήθη και τα έθιμα του Αγκιστριώτικου γάμου και χειροκροτήθηκαν από όλο το νησί.

Τα παιδιά του γυμνάσιο με λυκειακές τάξεις ευαισθητοποιούνται σε κοινωνικά θέματα και σε προγράμματα και δράσεις που σχετίζονται με αυτό. Οι μαθητές της Β' Λυκείου στα πλαίσια του μαθήματος επιλογής , Εφαρμογές Πληροφορικής Υπολογιστών δημιούργησαν με τη βοήθεια , του web 2.0 εργαλείου Glogster, ψηφιακές αφίσες με θέμα «Το Κάπνισμα» και το 2020 έλαβαν μέρος σε διαγωνισμό αφίσας για άτομα με αναπηρία . Οι μαθητές σχεδίασαν 3 αφίσες και αναμένουν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού .

Αξίζει να αναφερθεί ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα που υλοποιήθηκε το σχολικό έτος 2013- 2014 . Οι μαθητές επισκέφθηκαν το δάσος του νησιού και συνέλεξαν 72 βότανα που φυτρώνουν εκεί. Ακουστήκαν ιστορίες του τόπου , γιατροσόφια της “γιαγιάς” καθώς και αναφορά στην μαγειρική τους χρήση. Αργότερα το σχολείο προχώρησε στην έκδοση ενός ημερολογίου για το έτος 2014 με τίτλο “Τα βότανα του Αγκιστρίου”.

Κεφάλαιο

4 Η κατάσταση στον κόσμο και στην Ελλάδα και ο αντίκτυπος στα σχολεία και στον πολιτισμό .Μελλοντικές δράσεις του σχολείου .

Η πρωτοφανής υγειονομική κρίση που πλήττει όλον τον κόσμο τον τελευταίο χρόνο έχει επιφέρει επιπτώσεις σε όλους τους τομείς της ζωής μας. Ο τομέας της παιδείας και του πολιτισμού έχει επηρεαστεί ανεπανόρθωτα. Τα σχολεία έχουν παραμείνει κλειστά για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα .Υπάρχει φυσικά η τηλεκπαίδευση αλλά μια υπολογιστική οθόνη δεν μπορεί να αντικαταστήσει την φυσική παρουσία του δασκάλου και την αλληλεπίδραση που αυτή έχει. Όπως είναι φυσικό μια τέτοια πραγματικότητα δεν δίνει την δυνατότητα στο σχολείο ούτε καν να προγραμματίσει πολιτιστικές εκδηλώσεις , σχολικές γιορτές , παρελάσεις . Η διευθύντρια θέλησε αισιόδοξα να αναφέρει ότι μια θεατρική δραστηριότητα που είχε προγραμματίσει και είχε σχέση με το θέατρο και το δάσος του νησιού παρόλο που έχει ανασταλεί θα είναι το πρώτο μέλημα της με την επιστροφή στην κανονικότητα των μαθητών.

Ε'ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Συνέντευξη Υπεύθυνου Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων

Η Διευθύντρια του σχολείου κα Ευαγγελία Πάλη, υπηρετεί στο σχολείο 4 έτη ως διευθύντρια και 15 έτη ως εκπαιδευτικός (ΠΕ02 , ΠΕ01).

1. Μπορείτε να αναφέρετε μια Πολιτιστική δράση του Σχολείου σας που έχει ιδιαίτερη σημασία για εσάς;

Θα αναφερθώ σε μια θεατρική δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2019 .Παρουσιάστηκε ένα έργο από το θεατρικό είδος Commedia del Art , του Ιταλού συγγραφέα Carlo Goldoni. Η παράσταση είχε τίτλο '' Υπηρέτης δύο αφεντάδων'' στην οποία συμμετείχαν 9 μαθητές από το γυμνάσιο και το λύκειο Αγκιστρίου , παρουσιάστηκε στον προαύλιο χώρο του σχολείου. Την οργάνωση και την επιμέλεια της παράστασης την είχα εγώ . Χάρη στις γνώσεις μου πάνω στο αντικείμενο των θεατρικών σπουδών και με την βοήθεια των μαθητών και των εκπαιδευτικών καταφέραμε να στεφθεί με επιτυχία η παράσταση και να ενθουσιάσει τη σχολική κοινότητα και το κοινό που την παρακολούθησε . Το έργο ήταν ιδιαίτερα απαιτητικό , χρειάστηκαν αρκετές επεξηγήσεις ώστε να γίνει κατανοητό από τους μαθητές , πάρα πολλές πρόβες εκτός του σχολικού ωραρίου και αρκετή προσωπική δουλειά από τους μαθητές οι οποίοι χρειάστηκε να παρακολουθήσουν την θεατρική παράσταση διαδικτυακά πολλές φορές σε διάφορες εκδοχές όπως έχει ανέβει από ελληνικούς θιάσους στο παρελθόν.

2. Τι πιστεύετε ότι αποκομίζουν οι μαθητές από τη συμμετοχή τους σε πολιτιστικά προγράμματα και εκδηλώσεις;

Είναι ιδιαίτερα σημαντικά τα πολιτιστικά προγράμματα γιατί οι μαθητές αποκτούν γνώσεις πέρα από την τυπική μαθησιακή διαδικασία , καλλιεργούν την συναισθηματική τους νοημοσύνη , ευαισθητοποιούνται σε γεγονότα ,καταστάσεις ,ανθρώπινες συμπεριφορές, και απελευθερώνουν τις καλλιτεχνικές πτυχές του χαρακτήρα τους . Γενικά η θεατρική και η πολιτιστική αγωγή ασκεί ισχυρή επίδραση στην ψυχολογική εξέλιξη των εφήβων.

3. Ποιες είναι οι βασικές ειδικότητες των καθηγητών που αναλαμβάνουν την υλοποίηση των πολιτιστικών προγραμμάτων στο σχολείο σας και γιατί;

Συνήθως οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν τέτοιες δραστηριότητες, χωρίς αυτό να είναι απόλυτο, είναι οι φιλόλογοι, οι θεολόγοι και οι καθηγητές των ξένων γλωσσών. Οι κάτοχοι των πτυχίων αυτών των σχολών έχουν διδαχθεί λογοτεχνία. Μέσα από την λογοτεχνία αναδύονται και τα θεατρικά έργα. Οι καθηγητές επομένως έχουν μεγαλύτερη εξοικείωση και κίνητρο λόγω των σπουδών τους. Έχουν υπάρξει όμως και περιπτώσεις καθηγητών θετικών επιστημών αλλά ακόμα και γυμναστών που έχουν βοηθήσει στην υλοποίηση των πολιτιστικών προγραμμάτων του σχολείου.

4. Ποιες είναι οι δυσκολίες και τα εμπόδια με τα οποία οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί έρχονται αντιμέτωποι κατά την προετοιμασία και παρουσίαση των πολιτιστικών δράσεων;

Τα θέματα που έρχονται αντιμέτωποι οι εκπαιδευτικοί κατά την υλοποίηση των πολιτιστικών προγραμμάτων σχετίζονται αρχικά με το γεγονός ότι αυτές οι δραστηριότητες δεν εμπλέκονται με το ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου. Μια δραστηριότητα εκτός σχολικού ωραρίου απαιτεί την αφοσίωση, την θέληση και την έμπνευση του εκπαιδευτικού που θα την αναλάβει ώστε να εμπνεύσει και ο ίδιος τους μαθητές του να τον ακολουθήσουν. Το κεφάλαιο “χρόνος” είναι καθοριστικό γιατί και τα παιδιά έχουν αρκετές εξωσχολικές δραστηριότητες όποτε θα πρέπει να βρεθεί το κατάλληλο χρονικό πλαίσιο ώστε να συγκροτηθεί η ομάδα και να αρχίσει να προετοιμάζεται.

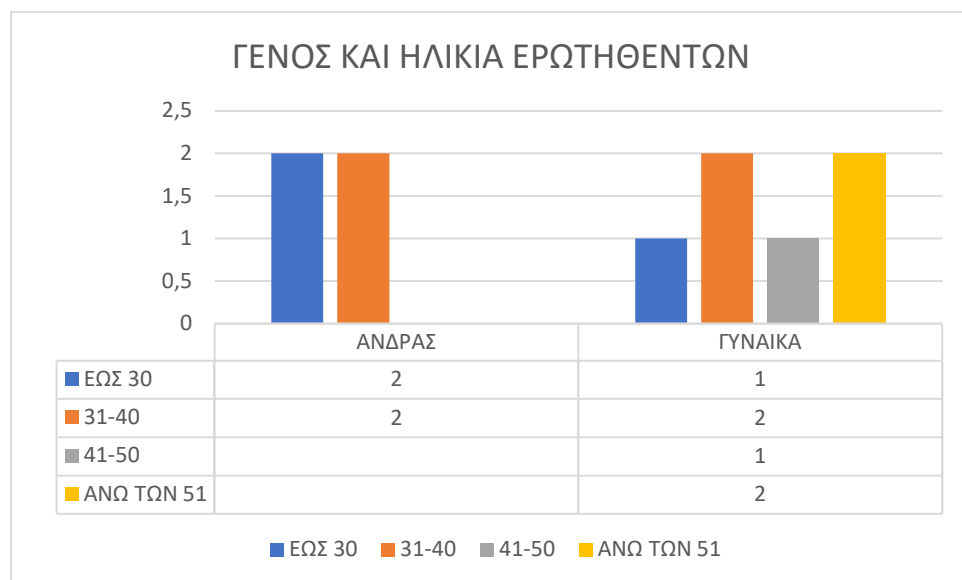
5. Πώς καλύπτονται τα έξοδα των πολιτιστικών δραστηριοτήτων;

Οι σχολικές επιτροπές, ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων αλλά και η χορηγία του Δήμου του νησιού, του Δημάρχου του κυρίου Ιωάννη Αθανασίου, αναλαμβάνουν να καλύψουν πλήρως όποιες οικονομικές ανάγκες προκύψουν. Ακόμα και τα ίδια τα παιδιά με τις οδηγίες της καθηγήτριας των εικαστικών, βοηθούν σε διάφορες ανάγκες όπως στην κατασκευή των θεατρικών σκηνικών και έτσι βοηθούν να μειώνονται οι δαπάνες κατά κάποιο τρόπο. Το σχολείο αν και ανήκει σε νησιωτική περιοχή παρόλα αυτά δεν θεωρώ ότι η υλοποίηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων δεν εμποδίζεται από αυτό το γεγονός. Η παρουσίαση αυτών ίσως κάποιες φορές παρεμποδίζεται, αλλά συνήθως φροντίζουμε οι δραστηριότητες να υλοποιούνται την άνοιξη όπου οι καιρικές συνθήκες είναι πιο ευνοϊκές. Μάλιστα η πρώτη θεατρική παράσταση των

μαθητών , στα πλαίσια ενός πολιτιστικού προγράμματος παρουσιάστηκε και στον Πειραιά σε ένα χώρο που διέθεσε η υπηρεσία της δευτεροβάθμιας διεύθυνσης Πειραιά. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία για πρώτη φορά να παρουσιάσουν την δουλειά τους σε ένα κλειστό οργανωμένο χώρο.

7. Η επαφή με τους καθηγητές - Ποσοτική έρευνα

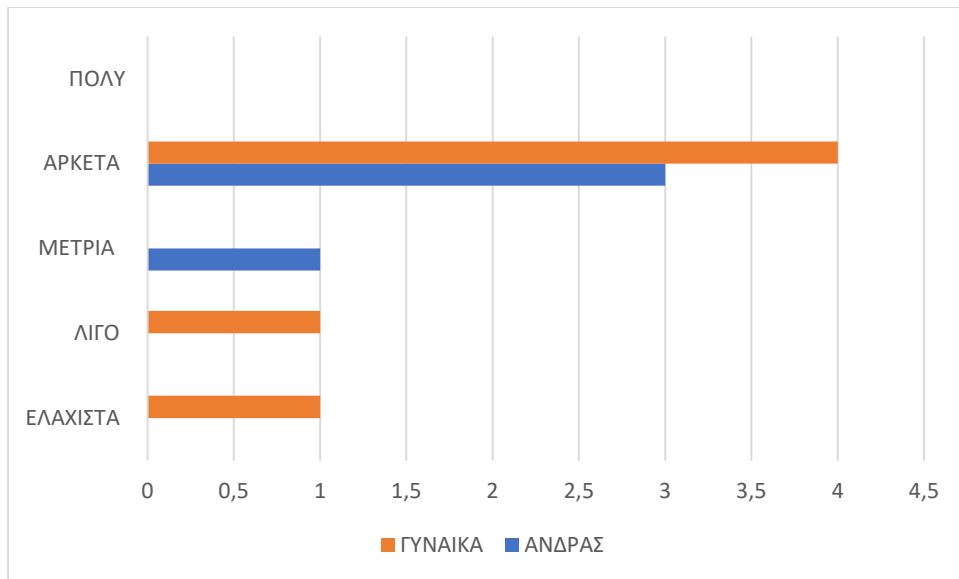
Σε ποσοτική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους καθηγητές του σχολείου σχετικά με τις πολιτιστικές δραστηριότητες , χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου το οποίο στάλθηκε και συλλέχθηκε ηλεκτρονικά . Στη συνέχεια , έγινε ανάλυση και επεξεργασία δεδομένων. Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα καθώς και η ερμηνεία και η ανάλυση της σημαντικότητας τους.

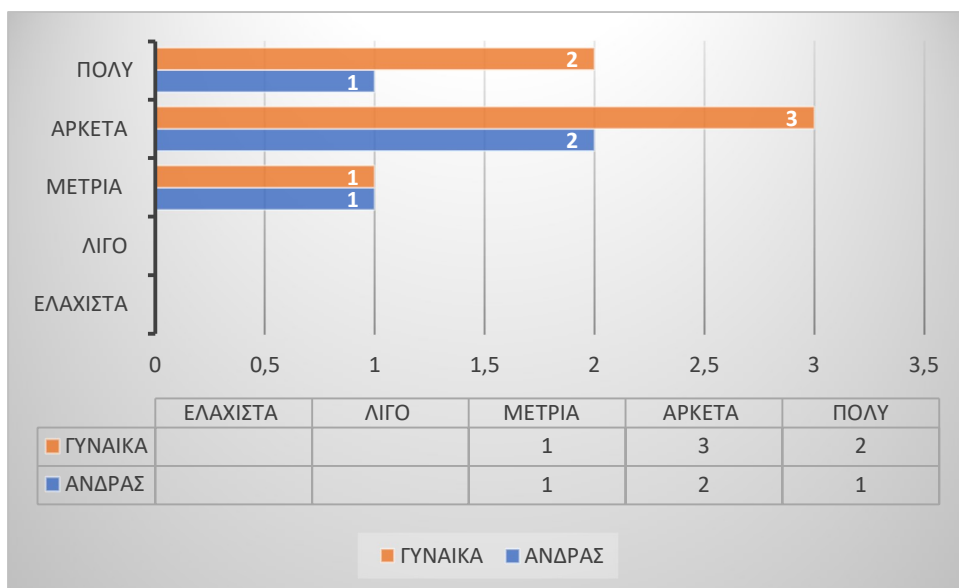
Στην ερώτηση αν συμμετέχουν σε πολιτιστικές Δραστηριότητες του σχολείου στο σύνολο τους (100%) οι ερωτηθέντες απάντησαν θετικά.

Αν θεωρούν αναγκαίο όλοι οι εκπαιδευτικοί ενός σχολείου να συμμετέχουν σε προγράμματα που αφορούν τον Πολιτισμό οι εκπαιδευτικοί από τους 10 ερωτηθέντες οι 8 απάντησαν θετικά και 2 αρνητικά.

Ακολούθησαν ερωτήσεις με την κλίμακα Likert . Οι ερωτηθέντες απάντησαν πόσο δύσκολο είναι να συνδυάσει ένας εκπαιδευτικός τη συμμετοχή του σε πολιτιστικά προγράμματα με τα διδακτικά του καθήκοντα.

Εάν είναι ικανοποιημένοι με την αποτελεσματικότητα των πολιτιστικών προγραμμάτων που εφαρμόζονται στο σχολείο .

Ακολούθησαν τρεις ερωτήσεις : Αν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι Πολιτιστικές Δραστηριότητες στο σχολείο συμβάλλουν στην ολόπλευρη καλλιέργεια και ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών , αν η σχέση των μαθητών με το σχολείο βελτιώνεται όταν αυτοί συμμετέχουν σε προγράμματα Πολιτισμού και τέλος αν η συμμετοχή σε Πολιτιστικά Προγράμματα αποτελεί τροποποιητικό μοχλό για την

αποκλίνουσα συμπεριφορά συγκεκριμένων μαθητών Οι απαντήσεις ήταν 100% στην μέτρηση “ΠΟΛΥ”.

Στις δύο τελευταίες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να απαντήσουν αν τα παιδιά με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες επηρεάζονται θετικά όταν συμμετέχουν ενεργά σε Πολιτιστικά προγράμματα και τέλος αν γενικά με τις πολιτιστικές εκδηλώσεις συντελείται άνοιγμα της σχολικής μονάδας στην κοινωνία. Στο 100% των απαντήσεων η απάντηση ήταν θετική (ΝΑΙ).

8.Συμπεράσματα – Προτάσεις

Μέσα από την μελέτη των πολιτιστικών δραστηριοτήτων του σχολείου θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι η συμμετοχή των μαθητών σε αυτές δημιουργεί εμπειρίες πολύπλευρες. Τα παιδιά μαθαίνουν να επικοινωνούν , να συμμετέχουν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα τους , να συνεργάζονται σε ομάδες ή ακόμα και να λειτουργούν ατομικά. Μαθαίνουν να καλλιεργούν την δημιουργικότητα τους , να επιστρατεύουν τη φαντασία τους και να γίνονται ευρηματικοί. Βλέπουν το αποτέλεσμα της προσπάθειας τους μέσα από την συλλογικότητα και καλλιεργούν την ενσυναίσθηση που τους χαρίζει αρμονική συμβίωση με τους άλλους συμμαθητές τους . Σύμφωνα με τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών του σχολείου , το ομαδικό κλίμα που καλλιεργείται δημιουργεί τις συνθήκες αυτές ,ώστε οι μαθητές να εκφράζονται ελεύθερα και αυθόρμητα και να αποτρέπει αποκλίνουσες συμπεριφορές. Το σχολείο ως φορέας πολιτισμού οφείλει και πρέπει να επενδύει σε πολιτιστικές δράσεις που αποστολή τους είναι επαφή των μαθητών με υλικά και άυλα πολιτιστικά αγαθά και η καλλιέργεια όλων των μορφών της καλλιτεχνικής έκφρασης.

Βιβλιογραφία

Ελληνική Βιβλιογραφία

Ταμπάκη et al , 2015: 290

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Διαδίκτυο

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>

<https://www.e-nomothesia.gr/kat-arxaiotites/n-3525-2007.html>

<http://uis.unesco.org/en/glossary-term/cultural-activities>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ημερομηνία συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου: _____

A. ΠΡΟΦΙΛ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Ατομικά στοιχεία

Απαντήστε σημειώνοντας την ένδειξη $\sqrt{\quad}$ στο κουτάκι δίπλα από την απάντηση που σας αντιπροσωπεύει.

1. Φύλο:

Άνδρας ☐ Γυναίκα ☐

2. Ηλικία:

Έως 30 ☐ 31-40 ☐ 41-50 ☐ Άνω των 51 ☐

3. Τίτλοι σπουδών (πέραν του βασικού πτυχίου):

Άλλο πτυχίο Πανεπιστημίου ☐ Μεταπτυχιακό ☐ Διδακτορικό ☐

4. Βαθμίδα εκπαίδευσης:

A/θμια ☐ B/θμια ☐

5. Ειδικότητα: ΠΕ.....

6. Συνολικά έτη υπηρεσίας: 0-10 ☐ 11-25 ☐ πάνω από 26 ☐

B. ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΑΣΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

7. Συμμετέχετε σε πολιτιστικές Δραστηριότητες του Σχολείου σας;

Ναι ☐ Όχι ☐

8. Θεωρείτε αναγκαίο όλοι οι εκπαιδευτικοί ενός σχολείου να συμμετέχουν σε προγράμματα που αφορούν τον Πολιτισμό;

Ναι ☐ Όχι ☐

9. Πόσο δύσκολο είναι να συνδυάσει ένας εκπαιδευτικός τη συμμετοχή του σε πολιτιστικά προγράμματα με τα διδακτικά του καθήκοντα;

Ελάχιστα ☐ Λίγο ☐ Μέτρια ☐ Αρκετά ☐ Πολύ ☐

10.Είστε ικανοποιημένος/η με την αποτελεσματικότητα των πολιτιστικών προγραμμάτων που εφαρμόζονται στο σχολείο σας;

Ελάχιστα ☐ Λίγο ☐ Μέτρια ☐ Αρκετά ☐ Πολύ ☐

11. Θεωρείτε ότι οι Πολιτιστικές Δραστηριότητες στο σχολείο συμβάλλουν στην ολόπλευρη καλλιέργεια και ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών;

Ελάχιστα ☐ Λίγο ☐ Μέτρια ☐ Αρκετά ☐ Πολύ ☐

12. Θεωρείτε ότι η σχέση των μαθητών με το σχολείο βελτιώνεται όταν αυτοί συμμετέχουν σε προγράμματα Πολιτισμού;

Ελάχιστα ☐ Λίγο ☐ Μέτρια ☐ Αρκετά ☐ Πολύ ☐

13. Θεωρείτε ότι η συμμετοχή σε Πολιτιστικά Προγράμματα αποτελεί τροποποιητικό μοχλό για την αποκλίνουσα συμπεριφορά συγκεκριμένων μαθητών;

Ελάχιστα ☐ Λίγο ☐ Μέτρια ☐ Αρκετά ☐ Πολύ ☐

14. Θεωρείτε πως τα παιδιά με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες επηρεάζονται θετικά όταν συμμετέχουν ενεργά σε Πολιτιστικά προγράμματα;

Ναι ☐ Όχι ☐

15. Θεωρείτε πως με τις πολιτιστικές εκδηλώσεις συντελείται άνοιγμα της σχολικής μονάδας στην κοινωνία;

Ναι ☐ Όχι ☐